

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR
DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-20-103) (TAIS-19-15671(2))

2020-02-07 Nr. NV-358

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: suteikti įstatyminių pagrindą Vyriausybei priimti sprendimus dėl valstybės ir savivaldybių valdomų bendrovių įsteigtų dukterinių ir paskesnių eilių dukterinių bendrovių, taip pat atitinkamai nustatyti platesnes VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ funkcijas.

Esama situacija: Vyriausybės 2019 m. kovo 27 d. posėdžio protokoliniu sprendimu Ekonomikos ir inovacijų ministerijai buvo pavesta parengti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pataisas, numatančius, kad tiek valstybės ir savivaldybių valdomų akcinių bendrovių ir uždaryjų akcinių bendrovių dukterinėse bendrovėse, kurių valstybės ar savivaldybės valdomai bendrovei priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, tiek atitinkamose visų paskesnių eilių dukterinėse bendrovėse juridinio asmens dalyvio turtinės ir neturtinės teisės ir pareigos būtų įgyvendinamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Esmė:

- nustatyti, kad Vyriausybės priimtų teisės aktų, pagal kuriuos Vyriausybės įgaliotos institucijos ir atitinkamai savivaldybių vykdomosios institucijos įgyvendina valstybės ir savivaldybių, kaip akcinių bendrovių, uždaryjų akcinių bendrovių dalyvio, turtinės ir neturtinės teisės ir pareigas, nuostatos būtų taikomos be išimčių (įprastai) arba pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“ valstybės ir savivaldybių valdomų bendrovių įsteigtoms dukterinėms ir paskesnių eilių dukterinėms bendrovėms. Pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“ nukrypimas nuo Vyriausybės nustatytos tvarkos nuostatų turi būti racionaliai pagrįstas ir paaiškintas;
- VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“, kuri atlieka su valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas, pavadinimą pakeisti į pavadinimą „Valdymo koordinavimo centras“ (toliau – VKC), kuris tiksliau atspindėtų šios įstaigos paskirtį, jos veiklos tikslus ir jai keliamus uždavinius;
- nustatyti, kad dėl visų valstybės valdomų įmonių, dukterinių bendrovių ir paskesnių eilių dukterinių bendrovių ir jų veiklos VKC kiekvienais metais rengtų apibendrinančią valstybės valdomų įmonių, dukterinių bendrovių ir paskesnių eilių dukterinių bendrovių gerojo valdymo indekso ataskaitą;
- atsisakyti nuostatos, kad VKC kiekvienais metais rengtų ir skelbtų savo interneto svetainėje valstybės valdomų įmonių veiklą apibendrinančias tarpines (6 mėnesių) atskaitas;
- nustatyti, kad VKC darbuotojai gali būti valstybės valdomų bendrovių kolegialių organų nariais;
- nustatyti galimybę VKC analizuoti pasirinktų valstybei atstovaujančių institucijų sprendimus, susijusius su valstybės turtinių ir neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimu.

Pažymėtina, kad 2020 m. vasario 7 dienai veikė 49 valstybės valdomos įmonės, iš jų 17 turėjo VĮ statusą, 32 - UAB/AB teisinę formą. Atitinkamai įsteigta: 32 dukterinės bendrovės ir 11 paskesnės eilės bendrovių (visos paskesnės eilės bendrovės įsteigtos energetikos sektoriuje).

Derinimas:

- be pastabų suderinta su Aplinkos, Energetikos, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Žemės ūkio ministerijomis, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos banku ir VĮ Turto banku;
- Į Vidaus reikalų ministerijos pastabą atsižvelgta, Lietuvos savivaldybių asociacijos pasiūlymai suderinti darbo tvarka, Finansų ministerija per nustatytą terminą pastabų nepateikė;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisė grupė 2020 m. vasario 7 d. išvadoje Nr. NV-356 pateikė pastabų ir pasiūlymų projektui patobulinti.

Atitiktis Vyriausybės programai: prisideda prie Vyriausybės programos nuostatos *skatinsime efektyvų valstybės ir savivaldybių turto valdymą* įgyvendinimo.

Dalykinio vertimo išvada:

- siūlytume svarstyti galimybę neatsisakyti apibendrinančių tarpinių (6 mėnesių) atskaitų apie valstybės valdomų įmonių veiklą, nes manytina, kad, siekiant didesnio valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo, svarbu kuo anksčiau atskleisti/viešinti ataskaitinių metų tarpinius (6 mėnesių) apibendrinančius valstybės valdomų įmonių veiklos rezultatus;
- nustačius galimybę VKC darbuotojams būti valstybės valdomų įmonių kolegialių organų nariais, manytina, kad gali kilti interesų konfliktas, nes VKC (dabartinė VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“) pagrindinė funkcija analizuoti ir vertinti valstybės valdomų įmonių veiklą, teikti išvadas ir pasiūlymus dėl jų veiklos tobulinimo.

Siūlome klausimą aptarti Tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisė grupės ir Ekonomikos politikos grupės pastabas ir pasiūlymus dėl parengtojo projekto.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt